

PROTOKÓŁ Z KONTROLI PROBLEMOWEJ
PRZEPROWADZONEJ W POWIATOWYM OŚRODKU INTERWENCJI KRYZYSOWEJ
W OŁAWIE

Kontrola przeprowadzona zgodnie z planem kontroli na rok 2024

I. Warunki organizacji kontroli

Jednostka kontrolowana:

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Oławie (określonym poniżej skrótem POIK).

Jednostka kontrolująca:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie na podstawie upoważnienia Starosty:

1. Zastępca dyrektora Bożena Ciechanowska, nr up.:83/2024 z dnia 03.04.2024 r.
2. Kierownik komórki ds. osób niepełnosprawnych Monika Rogala, nr up.:84/2024 z dnia 03.04.2024 r.

Termin kontroli: marzec-kwiecień 2024 r.

Okres podlegający kontroli: od 01.01.2023 r. do 31.03.2024 r.

Przedmiot kontroli:

Realizacja zadania w zakresie realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego w 2023 roku (w treści dalej PKE).

Przepisy prawne z zakresu kontroli:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424);
- Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2026” – załącznik do Uchwały Nr XXVIII/173/2021 Rady Powiatu w Oławie z dnia 17 lutego 2021 r.;
- Powiatowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2026” – załącznik do Uchwały nr XXVIII/174/2021 Rady Powiatu w Oławie z dnia 17 lutego 2021 r.;
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U. z 2023 r. poz. 1163);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.

Zakres kontroli problemowej:

- a) dokumenty formalne, stanowiące podstawę prawną do realizacji zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- b) opracowany i przyjęty program służący działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy.

II. Podstawa do ustaleń kontroli:

- wgląd w dokumenty merytoryczne i formalne dotyczące realizowanych zadań;
- wyjaśnienia udzielane przez Kierownika Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej Panią Paulinę Bagińską;
- analiza zastanej dokumentacji.

III. Dokumenty poddane analizie a stanowiące podstawę do sporządzenia Protokołu:

1. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2026” – załącznik do Uchwały Nr XXVIII/173/2021 Rady Powiatu w Oławie z dnia 17 lutego 2021 r.;
2. Powiatowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2026” – załącznik do Uchwały nr XXVIII/174/2021 Rady Powiatu w Oławie z dnia 17 lutego 2021 r.;
3. Wytycznym dotyczące opracowania i realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w województwie dolnośląskim z dnia 01.03.2023 r.;
4. Dokumenty z przebiegu PKE (harmonogramy, program zajęć, sprawozdania z prowadzonych zajęć +listy obecności, diagnoza pogłębiona każdego uczestnika, sprawozdanie końcowe, monitoring i ewaluacja).

IV. Ustalenia kontrolne:

- ✓ Podstawy formalne funkcjonowania Ośrodka:

Na podstawie Uchwały Nr XL/219/2018 Rady Powiatu w Oławie z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Ośrodka Wsparcia w Oławie (zm. Uchwała Nr XLIII/238/2018 Rady Powiatu w Oławie z dnia 28 marca 2018 r.), utworzono Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który działa od 1 marca 2018 r. w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie.

Działanie Ośrodka reguluje Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie (rozdział VI), który określa strukturę zatrudnienia oraz podstawowe zadania POIK. W skład osobowy POIK wchodzi: kierownik, konsultant, psycholog, psycholog dziecięcy, psycholog terapeuta uzależnień, radca prawny.

W zależności od potrzeb, zatrudnia się innych specjalistów, przede wszystkim do prowadzenia zajęć, warsztatów czy programów zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami do ich przeprowadzania.

- ✓ Analiza prowadzonego w 2023 roku PKE i zajęć na podstawie prowadzonej przez POIK dokumentacji:

W 2023 roku Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie zorganizował i realizował: **Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 1 edycję.**

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga podjęcia wielopłaszczyznowych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez prowadzenie bezpośrednich oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Oddziaływania na sprawców przemocy, to działania zmierzające do nauczenia ich samokontroli i wyzwolenia spod wpływu nałogowej agresywności, modelowania postaw. Temu mają służyć **oddziaływania korekcyjno-edukacyjne** skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Uczestnicząc w Programie osoba stosująca przemoc ma okazję do zmierzenia się ze swoim problemem i uświadomienia sobie, że relacje rodzinne mogą być oparte na szacunku do drugiej osoby. Ważne jest pytanie na ile osoba, która dopuściła się zachowań przemocowych, będzie chciała skorzystać z Programu i przyjąć odpowiedzialność za własne czyny. Ta kwestia pozostaje do decyzji uczestnika Programu.

Trenerki przygotowały program zajęć, który obejmował następujące tematy:

1. Zajęcia wprowadzające – poznanie grupy, zrozumienie swojej motywacji, wspólne tworzenie i zaakceptowanie kontraktu.
Wprowadzenie do tematu przemocy – definicja, rodzaj, skutki.
2. Mity na temat przemocy.
Problemy w komunikacji z partnerką/żoną.
3. Uczucia- rodzaje, rozpoznawanie.
Asertywność – czym jest, czym się różni od agresywności i uległości.
Jak być asertywnym?
4. Jaka jest różnica pomiędzy byciem agresywnym, asertywnym oraz uległym?
Rozpoznanie naszego „języka ciała”.

Bilans zysku i strat przyjmując postawę agresywną, asertywną, uległą.

5. Tworzenie listy praw asertywnych.

Szacunek – kogo szanujemy.

6. Złość – wady i zalety, sposoby radzenia sobie ze złością. Czy „złość jest zła”?

7. Zaufanie – czym jest? Co tworzy zaufanie?

Wsparcie – czy jest? Jakiego wsparcia mogą oczekiwać od nas inni.

8. Wgląd w siebie, co o sobie myślę?

Wyparcie-czym jest, kiedy stosujemy, jakie są sposoby wyparcia?

9. Indywidualny Plan Bezpieczeństwa.

Odpowiedzialność- czym jest, jakie cechy/zachowanie prezentuje osoba odpowiedzialna?

10. Manipulacja w związkach partnerskich.

11. Przemoc seksualna – definicja, rodzaje.

Co oznacza „seksualna intymność”, „seksualny szacunek do żony/partnerki”?

Kiedy mówimy o WSPÓLNEJ AKTYWNOŚCI, kiedy zaczyna się WYMUSZANIE, a następnie dochodzi do GWAŁTU?

12. Przemoc seksualna – aspekt prawny.

Mity związane z przekonaniami osób, które tą przemoc stosują.

13. Czym jest partnerstwo, czym się charakteryzuje i jakie są role partnerów w relacji? Role pełnione w rodzinie.

14. Przywileje mężczyzny, używanie dzieci jako taktyki kontroli oraz przemoc ekonomiczna.

15. Negocjacja – czym jest, co oznacza otwarta negocjacja, cele i sposoby.

16. Różne sposoby na okazywanie dzieciom miłości.

„Czym dziecko żyje, tego się nauczy”.

17. Potrzeby dziecka. Piramida potrzeb według Abrahama Masłowa.

18. Kłótnia i spór – zasady sprawiedliwej kłótni, czyli jak pozostać przyjaciółmi, gdy się nie zgadzamy.

19. „Do czego mają prawo” oraz „Mam prawo mieć prawo i nie mam prawa odmawiać go innym”.

Tematyka zajęć odpowiadała wytycznym dotyczącym opracowania i realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc

w rodzinie w województwie dolnośląskim z dnia 01.03.2023 r.

Uczestnicy programu byli rekrutowani spośród osób (mężczyzn), wobec których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” na terenie powiatu oławskiego. Zajęcia grupowe poprzedzone były konsultacjami indywidualnymi służącymi m.in. wstępnej diagnozie sytuacji osoby i wprowadzeniu do zajęć grupowych.

Warunkiem uczestnictwa w programie było uznanie przez osobę stosującą przemoc faktu jej stosowania. Uczestnicząc w Programie sprawca przemocy ma okazję do zmierzenia się ze swoim problemem i uświadomienia sobie, że relacje rodzinne mogą być oparte na szacunku do drugiej osoby.

Z każdym z uczestników podpisano indywidualny kontrakt w którym min. widnieje informacja, że zaliczenie udziału w programie wymaga od uczestnika programu udział w minimum 54 godzinach zajęć.

Program przeprowadzany był w formie zajęć indywidualnych (10 h zegarowych) oraz grupowych (60 h zegarowych) w okresie od 15.06 - 30.11.2023 r.

Do realizacji programu zatrudniono 3 osoby (umowa zlecenie):

- prowadzący zajęcia 2 osoby, umowa od 1 czerwca 2023 r. do 15 grudnia 2023 r.,
- osoba do prowadzenia i dokumentowania monitoringu, umowa od 29.11.-26.12.2023 r.

Osoby prowadzące Program muszą spełniać wymogi kwalifikacyjne specjalistów prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określone zostały w § 6 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U. z 2023 r. poz. 1163). Specjaliści prowadzący Program spełniają ww. wymogi.

Udział w programie zadeklarowało 10 osób, do zajęć przystąpiło 7 osób – program ukończyła 1 osoba.

Po zakończeniu programu dokonana została jego ewaluacja, która wykazuje, że *„większość uczestników zajęć była zaangażowana, aktywnie pracowała zarówno indywidualnie jak i grupowo, dzieliła się swoimi przemyśleniami oraz na bieżąco zgłaszała uwagi, gdy tematyka zajęć była niezrozumiała bądź trudna. Mając na względzie zaangażowanie każdego uczestnika grupy, prowadzące wysoko oceniają przydatność programu oraz jego wpływ na dokonanie przez nich pozytywnych zmian w życiu i relacjach z rodziną/osobami bliskimi”*.

Monitoring skuteczności programu korekcyjno-edukacyjnego zaplanowany został na 3 lata. Po pół roku od zakończenia programu nie odnotowano działań przemocowych

ze strony uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego.

Zadanie w całości finansowane ze środków budżetu Wojewody Dolnośląskiego.

Zalecenia:

W trakcie kontroli zalecono wystawienie zaświadczenia uczestnikowi programu panu Adamowi W., który faktycznie ukończył zajęcia programowe na właściwym druku i przesłanie go ww. (*Załącznik nr 1 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia (...)*). Zalecenie wykonano.

Wnioski:

W 2023 roku Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie będący w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie realizował zadanie objęte kontrolą.

Protokół sporządzono w trzech egzemplarzach, które otrzymują Starosta Oławski, Kierownik POIK, a/a.

Przeprowadzający kontrolę:

/-/ Bożena Ciechanowska

/-/ Monika Rogala

Kontrolowany:

Paulina Bagińska - kierownik POIK